

ที่ กค 0406.2/ 0.4b

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

16 มีนาคม 2548

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้
ตามคำพิพากษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0530.7/ว 107 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและ
สืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ เนื่องจากมีส่วนราชการ
หลายแห่งขออนุมัติจำหน่ายหนี้ตามคำพิพากษาที่สิ้นสุดระยะเวลาบังคับคดี โดยให้เหตุผลว่าลูกหนี้ไม่มี
หลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่จะนำมาบังคับคดีได้ แต่จากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการสืบหาหลักทรัพย์
หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ส่วนราชการส่งมาประกอบการขออนุมัติจำหน่ายหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ยังมิได้
ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถหรือละเลยไม่ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทางราชการต้อง
ขาดประโยชน์อันพึงได้รับจากการชำระหนี้ตามคำพิพากษาของลูกหนี้เป็นจำนวนมาก จึงเป็นสาเหตุให้
กระทรวงการคลังต้องกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของ
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลังข้างต้น ซึ่งหลังจาก
กระทรวงการคลังได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้
ตามคำพิพากษาดังกล่าวไปแล้ว ส่วนราชการต่าง ๆ ได้แจ้งข้อขัดข้องในการปฏิบัติตาม (4) ที่ให้ส่วนราชการ
ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคาร
หรือสถาบันการเงินนั้น ๆ โดยธนาคารหรือสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะชี้แจงว่าไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้
เนื่องจากเป็นความลับของลูกค้าและขอให้อ้างบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจส่วนราชการในการ
ขอข้อมูลจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน นั้น

/กระทรวงการคลัง...

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียนดังนี้

1. เจตนารมณ์ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ส่วนราชการ ขอความร่วมมือจากธนาคาร หรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารหรือสถาบันการเงิน เนื่องจาก หลักทรัพย์ส่วนใหญ่ที่สามารถนำมาบังคับคดีได้มักจะมีภาระผูกพันหรือเป็นเงินฝากในบัญชีกับธนาคาร หรือสถาบันการเงิน ประกอบกับมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาของส่วนราชการหลายรายได้ถูกธนาคาร สถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องเป็นคดีล้มละลาย และหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินดังกล่าวได้ถูกส่งเข้าจัดการ ในคดีล้มละลาย แต่ส่วนราชการไม่ได้รับการแบ่งทรัพย์สิน เนื่องจากยื่นคำขอรับชำระหนี้ไม่ทันภายในระยะ เวลาที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ยังมีกรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษารายอื่นได้ดำเนินการบังคับคดีกับ หลักทรัพย์หรือทรัพย์สินดังกล่าวไปก่อนที่ส่วนราชการจะบังคับคดี ทำให้ส่วนราชการไม่ได้รับการเฉลี่ยทรัพย์สิน ซึ่งส่วนหนึ่งมีผลมาจากการละลายไม่ติดตามสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายและต้องดำเนินการหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในหลายกรณี

2. กระทรวงการคลังขอชักชวนความเข้าใจกับส่วนราชการที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้ตาม คำพิพากษาว่า การบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นอำนาจหน้าที่ โดยตรงของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ ส่วนแนวทาง ปฏิบัติในการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามหนังสือ กระทรวงการคลัง ที่ กค 0530.7/ว 107 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2544 ดังกล่าว เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นเพื่อให้ ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ หากส่วนราชการใดพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรดำเนินการประการอื่นที่ทำ ให้ทางราชการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบังคับคดีกับลูกหนี้ ตามคำพิพากษาก็สามารถดำเนินการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป ส่วนการขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นผลมาจากคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาล ส่วนราชการ จะต้องส่งสำเนาคำบังคับให้กับธนาคารหรือสถาบันการเงิน โดยอาจดำเนินการเพียงธนาคารหรือ สถาบันการเงินซึ่งคาดว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทำธุรกรรมกับธนาคารหรือสถาบันการเงินนั้น ๆ เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการและในการทำสัญญาได้ใช้หนังสือค้ำประกันของ ธนาคารหรือสถาบันการเงินดังกล่าวเป็นหลักประกัน เป็นต้น ส่วนการที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินจะให้ความร่วมมือหรือไม่นั้น ย่อมเป็นดุลพินิจของธนาคารหรือสถาบันการเงินแต่ละรายที่จะให้ความร่วมมือใน การบังคับคดีให้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม

3. จากการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ผ่านมา มักจะไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากส่วนราชการไม่มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติหน้าที่นี้โดยตรง ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะไม่มี ความเชี่ยวชาญและชำนาญ ในการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สิน ประกอบกับการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นภาระต่อเนื่อง โดยจะต้องสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตลอดระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาทำให้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการดำเนินคดีและการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา กระทรวงการคลังอยู่ในระหว่างศึกษาความเป็นไปได้ของการให้เอกชนที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ทางราชการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินคดีและบังคับคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ ถิ่นดียวพงศ์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลุ่มพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแพ่ง

โทร. 0 2271 1999

Call center 0 2271 0686-90 ต่อ 6415

Email : civilbur@cgd.go.th

๔ ตุลาคม 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการบังคับคดี และสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
เรียน

ด้วยปรากฏว่าส่วนราชการหลายแห่งได้ขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาอนุมัติจำหน่ายหนี้ตามคำพิพากษาที่สิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี โดยให้เหตุผลว่าไม่ปรากฏว่าลูกหนี้มีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินใดที่จะนำมาบังคับคดีชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ส่วนราชการได้แจ้งเพื่อประกอบการขออนุมัติจำหน่ายหนี้ดังกล่าวเป็นสื่อนั้น ส่วนใหญ่ยังมิได้ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ หรือละเลยไม่ตรวจสอบโดยต่อเนื่อง ทำให้ทางราชการต้องขาดประโยชน์อันพึงได้รับการชำระหนี้ตามคำพิพากษาจากลูกหนี้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ของส่วนราชการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ กระทรวงการคลังจึงกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ทันทีที่มีหมายบังคับคดีแล้ว

2. ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(1) ประสานงานกับกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏรายชื่อลูกหนี้ ครอบครองของลูกหนี้ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ซึ่งอาจนำยืมมาบังคับคดีได้ โดยให้ตรวจสอบตามภูมิสำเนาเดิมที่เคยอยู่อาศัย สถานที่ที่เคยย้ายไปดำรงตำแหน่งและภูมิสำเนาปัจจุบันด้วย

(2) ตรวจสอบทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือ หุ่นส่วนในบริษัท หรือหลักประกันการขอใช้ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ โดยประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่จัดทำทะเบียนควบคุมสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

(3) สืบหาทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ในสำนักงาน บ้านพักของลูกหนี้หรือจากครอบครัว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับอันอาจมีทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในครอบครอง

(4) ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากในธนาคารและสถาบันการเงินนั้นๆ

((5) ...

(5) ดำเนินการอื่นใดในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

3. ให้ส่วนราชการรายงานผลดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์ให้กรมบัญชีกลางทราบทุกระยะ 3 เดือน

4. การขออนุมัติจำหน่ายหนี้ที่ไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ส่วนราชการต้องส่งหลักฐานการดำเนินการข้างต้นให้กระทรวงการคลังเพื่อประกอบการพิจารณาขออนุมัติและในกรณีที่ไม่มีพบหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องแจ้งเหตุผลไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งหน่วยงานในสังกัดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพันธุ์ นิยมมาเหมินท์)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมายและระเบียบ

ส่วนกฎหมายและระเบียบ 7

โทร. 0-2271-0916